



ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Jiřího Pally a soudců JUDr. Dagmar Nygrínové a Mgr. Aleše Roztočila v právní věci žalobkyně: **Ing. J. Ch.**, zast. JUDr. Tomášem Truschingerem, advokátem, se sídlem Bašty 413/2, Brno, proti žalovanému: **Ministerstvo práce a sociálních věcí**, se sídlem Na Poříčním právu 376/1, Praha 2, v řízení o kasační stížnosti žalobkyně proti usnesení Krajského soudu v Brně ze dne 4. 11. 2013, č. j. 41 A 84/2013 - 22,

t a k t o :

- I. Usnesení Krajského soudu v Brně ze dne 4. 11. 2013, č. j. 41 A 84/2013 - 22, **se z r u š u j e** a věc **se v r a c í** tomuto soudu k dalšímu řízení.
- II. Ustanovenému zástupci žalobkyně advokátovi JUDr. Tomáši Truschingerovi **se p ř i z n á v á** odměna za zastupování a náhrada hotových výdajů v částce 3.146 Kč, která mu bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do 60 dnů od právní moci tohoto rozsudku. Náklady právního zastoupení žalobkyně nese stát.

O d ů v o d n ě n í :

Úřad práce České republiky - Krajská pobočka v Brně rozhodnutím ze dne 10. 7. 2012, č. j. 24783/2012/BBA, odejmul T. Ch., nar.X, příspěvek na péči ode dne 1. 8. 2012, neboť podle posudků Městské správy sociálního zabezpečení Brno ze dne 5. 6. 2012 a 7. 6. 2012 není osobou, která se podle § 8 odst. 2 písm. zákona č. 108/2006 Sb., o sociálních službách, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon č. 108/2006 Sb.“) považuje za osobu závislou na pomoci jiné fyzické osoby.

Ministerstvo práce a sociálních věcí rozhodnutím ze dne 15. 8. 2013, sp. zn. SZ/526/2012/9S-JMK, č. j. MPSV-UM/13286/13/4S-JMK, podle § 90 odst. 1 písm.

c) zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „správní řád“), změnilo uvedené rozhodnutí prvního stupně tak, že se podle § 4 odst. 1, § 7, § 8 odst. 2 písm. a), § 9, § 11 odst. 2 písm. a), § 13 a § 14 odst. 4 zákona č. 108/2006 Sb. snižuje příspěvek na péči z částky 8.000 Kč měsíčně na částku 800 Kč měsíčně od 1. 9. 2013 do 31. 12. 2015. V odůvodnění rozhodnutí o odvolání žalovaný uvedl, že si v odvolacím řízení opatřil posudek posudkové komise Ministerstva práce a sociálních věcí v Brně ze dne 30. 10. 2012 a jeho doplnění ze dne 6. 2. 2013, podle nichž je T. Ch. osobou starší 18 let věku, která se podle § 8 odst. 2 písm. a) zákona č. 108/2006 Sb. považuje za závislou na pomoci jiné fyzické osoby ve stupni I (lehká závislost), a proto mu náleží příspěvek na péči ve výši 800 Kč měsíčně.

Proti tomuto rozhodnutí o odvolání podala žalobkyně Ing. J. Ch. žalobu. V ní uvedla, že T. Ch. je nezaopatřené dítě, osoba zvláště tělesně postižená, invalidní důchodce druhého stupně, osoba s vozíkem hrazeným z veřejného zdravotního pojištění a do zahájení správního řízení byl osobou závislou na pomoci jiné fyzické osoby ve stupni III (těžká závislost). Ona je jeho jediným žijícím rodičem, hlavním živitelkou a pečovatelkou. Svou žalobní legitimaci odvozuje na základě svého podání ze dne 17. 2. 2013, v němž oznámila své účastenství v řízení, a z toho, že právní mocí žalobou napadeného rozhodnutí se změnila její subjektivní veřejná práva zakotvená v § 5 odst. 1 písm. s), § 9 odst. 6 písm. c) zákona č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění (dále jen „zákon o důchodovém pojištění“), a v § 7 písm. g) zákona č. 48/1997 Sb., o veřejném zdravotním pojištění (dále jen „zákon o veřejném zdravotním pojištění“).

Krajský soud v Brně usnesením ze dne 4. 11. 2013, č. j. 41 A 84/2013 - 22, žalobu proti rozhodnutí žalovaného o odvolání odmítl. V odůvodnění tohoto usnesení soud uvedl, že účastníkem správního řízení byl syn žalobkyně T. Ch., v důsledku čehož žalobkyni nesvědčí legitimace k podání předmětné žaloby ve smyslu § 65 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“). Z tohoto ustanovení totiž vyplývá, že pro aktivní legitimaci je směrodatné, zda napadené rozhodnutí uložilo žalobkyni nějaké povinnosti nebo ji zkrátilo na jejích právech. Jinými slovy to znamená, že žalobkyni musí svědčit právo, o němž bylo ve správním řízení rozhodováno, tedy že musí být tou osobou, které se rozhodnutí přímo dotýká. Takovou osobou však žalobkyně není. V této souvislosti soud odkázal na usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 15. 9. 2004, č. j. 5 A 45/2001 - 65. Zjištění nedostatku aktivní legitimace je soud povinen zohlednit v každé fázi řízení a se žalobou naložit způsobem stanoveným zákonem. Z těchto důvodů soud podle § 46 odst. 1 písm. c) s. ř. s. žalobu odmítl, neboť k jejímu podání nebyla žalobkyně zjevně oprávněna.

Proti tomuto usnesení krajského soudu podala žalobkyně (dále jen „stěžovatelka“) v zákonem stanovené lhůtě kasační stížnost z důvodu nezákonnosti rozhodnutí o odmítnutí návrhu, který je uveden v § 103 odst. 1 písm. e) s. ř. s.

Stěžovatelka v kasační stížnosti namítla, že žalobní legitimace podle § 65 s. ř. s. musí být dána pro všechny případy, kdy je dotčena právní sféra žalobce. Nejde tedy o to, zda úkon správního orgánu založil, změnil, zrušil či závazně určil práva a povinnosti žalobce, nýbrž zda se podle jeho tvrzení negativně projevil v jeho právní sféře. Jestliže tedy ztratila možnost být státním pojištěncem, projevilo se žalobou napadené rozhodnutí negativně v její právní sféře. V této souvislosti stěžovatelka odkázala na usnesení rozšířeného senátu

pokračování

Nejvyššího správního soudu ze dne 23. 3. 2005, č. j. 6 A 25/2002 - 42, a na rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 28. 8. 2009, č. j. 2 As 51/2008 - 161, a ze dne 22. 2. 2011, č. j. 2 Afs 4/2011 - 64. Tato rozhodnutí přitom překonala usnesení téhož soudu ze dne 15. 9. 2004, č. j. 5 A 45/2001 - 65, o který opřel krajský soud usnesení o odmítnutí žaloby.

Dále stěžovatelka v kasační stížnosti namítla, že podle usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 23. 3. 2005, č. j. 6 A 25/2002 - 42, postačí pro aktivní legitimaci pouze porušení procesních práv. K tomu došlo v dané věci tím, že jí správní orgány zbavily účastenství ve správním řízení. Test aktivní legitimace pomocí účastenství v řízení pak byl překonán v rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 22. 2. 2011, č. j. 2 Afs 4/2011 - 64, podle něhož konstrukce § 65 s. ř. s. nutně nevyžaduje předchozí účastenství žalobce ve správním řízení.

V doplnění kasační stížnosti stěžovatelka dále namítla, že její žalobní legitimace je postavena na skutečnosti, podle níž je matkou účastníka řízení, který je zdravotně postižen a znevýhodněn a současně je stále nezaopatřeným dítětem připravující se na budoucí povolání. Navíc se jednalo o řízení týkající se příspěvku na péči, jehož příjemcem a účastníkem správního řízení byl její syn T. Ch.. Ona pak je osobou, která o příjemce dávky řádně pečuje a příjemce je na ní závislý. Mezi příjemcem dávky a jeho matkou je navíc blízký rodinný vztah, matka i ve správním řízení aktivně vystupovala a hájila práva příjemce dávky. Krajský soud se tedy při svém rozhodování řídil přepjatým formalismem a nezohlednil veškerá specifika projednávané věci.

Dále stěžovatelka v doplnění kasační stížnosti namítla, že se krajský soud vůbec nezabýval tím, zda by byl příjemce dávky, který je stále nezaopatřeným dítětem, s ohledem na své postižení, schopen sám řádně hájit svá práva správní žalobou a vystupovat v řízení před soudem ve správním soudnictví. Lze mít za to, že tomu tak nebylo. Odmítnutí žalobního návrhu krajským soudem z důvodu nedostatku aktivní legitimace matky účastníka správního řízení, kdy tento účastník není schopen se v řízení řádně bránit a jeho matka je jedinou osobou, která může jeho práva hájit, je protiústavní. Tímto postupem totiž může dojít k tomu, že příjemci dávky bude znemožněno řádně hájit svá práva před nezávislým soudem a dojde tak k porušení jeho základních práv zakotvených v Listině základních práv a svobod. V daném případě navíc nejde o bezúspěšné či nesmyslné uplatňování práva, nýbrž o skutečně závažné porušení práv příjemce dávky ze strany správního orgánu.

Stěžovatelka v doplnění kasační stížnosti jako závažnou skutečnost svědčící o její aktivní legitimaci zmínila i to, že uvedeným rozhodnutím, ač se týkalo příspěvku na péči jejího syna, bylo zasazeno i do její právní sféry a jejích subjektivních práv týkajících se účasti na důchodovém pojištění a současně se vztahují ke statutu pojištěnce, za něhož hradí pojistné na veřejné zdravotní pojištění stát. Ve smyslu § 65 s. ř. s. je tak osobou, jíž aktivní legitimace k podání žalobního návrhu svědčí, a krajský soud se měl jejím žalobním návrhem meritorně zabývat. Napadeným rozhodnutím žalovaného došlo totiž k přehodnocení stupně závislosti jejího syna z III. stupně na stupeň I. Z důvodu této změny posouzení stupně závislosti syna přestala být pojištěna podle zákona o důchodovém pojištění jako osoba pečující osobně o osobu blízkou, která je závislá na pomoci jiné osoby ve stupni II (středně těžká závislost) nebo stupni III (těžká závislost) anebo stupni IV (úplná

závislost). Současně za ni stát přestal hradit pojistné na veřejné zdravotní pojištění, jak doposud činil podle zákona o veřejném zdravotním pojištění.

Podle názoru stěžovatelky se tedy napadené rozhodnutí žalovaného dotýká subjektivních práv a povinností jejího syna T. Ch. a současně i přímo jejích práv, takže zasahuje do právní sféry obou subjektů. Proto stěžovatelka navrhl, aby Nejvyšší správní soud napadené usnesení krajského soudu zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení.

Žalovaný se ke kasační stížnosti nevyjádřil.

Nejvyšší správní soud přezkoumal napadené usnesení v souladu s § 109 odst. 3 a 4 s. ř. s., vázán rozsahem a důvody, které stěžovatelka uplatnila v kasační stížnosti a v jejím doplnění. Neshledal přitom vady podle § 109 odst. 4 s. ř. s., k nimž by musel přihlídnout z úřední povinnosti.

Podle § 65 odst. 1 s. ř. s. kdo tvrdí, že byl na svých právech zkrácen přímo nebo v důsledku porušení svých práv v předcházejícím řízení úkonem správního orgánu, jímž se zakládají, mění, ruší nebo závazně určují jeho práva nebo povinnosti, může se žalobou domáhat zrušení takového rozhodnutí, popřípadě vyslovení jeho nicotnosti, nestanoví-li tento nebo zvláštní zákon jinak.

Rozšířený senát Nejvyššího správního soudu v usnesení ze dne 23. 3. 2005, č. j. 6 A 25/2002 - 42, které bylo publikováno pod č. 906/2006 Sb. NSS, dovodil neudržitelnost takové interpretace ustanovení § 65 odst. 1 s. ř. s., která omezuje přístup k soudu tím, že striktně vyžaduje v každém jednotlivém případě hledání porušeného subjektivního hmotného práva, jakož i úkonu, který subjektivní hmotné právo založil, změnil, zrušil či závazně určil. Vyskytují se totiž poměrně zhusta situace, kdy se správní úkon dotýká právní sféry žalobce, a přesto žádné právo striktně vzato nezaložil, nezměnil nebo závazně neurčil. Stejně tak nelze vždy žalobní legitimaci podmiňovat zkrácením na hmotných subjektivních právech. Jednak se určitá rozhodnutí hmotněprávní sféry žalobce vůbec nedotýkají, jednak je takový požadavek zpochybnitelný už z toho důvodu, že předmětem soudního řízení není hmotné právo žalobce, ale jím uplatněný procesní nárok. Ze všech těchto příčin nelze § 65 odst. 1 s. ř. s. vykládat doslovným jazykovým výkladem, ale podle jeho smyslu a účelu. *„Žalobní legitimace podle tohoto ustanovení musí být dána pro všechny případy, kdy je dotčena právní sféra žalobce, tj. kdy se jednostranný úkon správního orgánu, vztahující se ke konkrétní věci a konkrétním adresátům, závazně a autoritativně dotýká jejich právní sféry. Nejde tedy o to, zda úkon správního orgánu založil, změnil, zrušil či závazně určil práva a povinnosti žalobce, nýbrž o to, zda se - podle tvrzení žalobce v žalobě - negativně projevil v jeho právní sféře.“* Ze závěrů učiněných v tomto judikátu vycházel Nejvyšší správní soud i v rozsudcích ze dne 28. 8. 2009, č. j. 2 As 51/2008 - 161, a ze dne 22. 2. 2011, č. j. 2 Afs 4/2011 - 64.

Z této definice § 65 s. ř. s. je zřejmé, že stěžovatelka nemůže svou aktivní legitimaci k podání žaloby proti rozhodnutí žalovaného odvozovat od dotčení práv jejího syna T. Ch., neboť soudní přezkum rozhodnutí správního orgánu slouží k ochraně vlastních veřejných subjektivních práv žalobce. Na základě judikatury Nejvyššího správního soudu široce nastaveného vnímání ustanovení § 65 s. ř. s. je však přesto zřejmé, že jí v dané věci žalobní legitimace svědčila.

pokračování

Příspěvek na péči se poskytuje osobám závislým na pomoci jiné fyzické osoby. Tímto příspěvkem se stát podílí na zajištění sociálních služeb nebo jiných forem pomoci podle tohoto zákona při zvládání základních životních potřeb osob. Náklady na příspěvek se hradí ze státního rozpočtu. Nárok na příspěvek má osoba uvedená v § 4 odst. 1, která z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu potřebuje pomoc jiné fyzické osoby při zvládání základních životních potřeb v rozsahu stanoveném stupněm závislosti podle § 8, pokud jí tuto pomoc poskytuje osoba blízká nebo asistent sociální péče uvedený v § 83 nebo poskytovatel sociálních služeb, který je zapsán v registru poskytovatelů sociálních služeb podle § 85 odst. 1 nebo dětský domov, anebo speciální lůžkové zdravotnické zařízení hospicového typu; nárok na příspěvek má tato osoba i po dobu, po kterou je jí podle zvláštního právního předpisu poskytována zdravotní péče v průběhu hospitalizace. (§ 7 odst. 1, odst. 2 zákona o sociálních službách).

Příspěvek na péči je tedy státní dávkou poskytovanou fyzickým osobám v nepříznivé sociální situaci, které jsou závislé na pomoci jiné osoby. Jejím účelem je umožnit osobě, aby si podle vlastního uvážení zajistila pomoc v rámci rodiny, nebo prostřednictvím poskytovatele sociálních služeb formou poskytnutí některé ze sociálních služeb, popřípadě prostřednictvím jiné fyzické nebo právnické osoby stanovené zákonem, anebo kombinací těchto forem. Příjemcem příspěvku na péči je podle § 19 zákona o sociálních službách zpravidla oprávněná osoba, tedy ta, které byla uvedena dávka přiznána. Nicméně z uvedeného účelu poskytování příspěvku na péči je zřejmé, že tato dávka je ve skutečnosti určena fyzickým a právnickým osobám, které jejímu poživateli poskytují pomoc. Příspěvek na péči totiž pečujícím osobám kompenzuje ztrátu příjmů či jejich podstatné snížení, k čemuž častokrát dochází v důsledku nutnosti intenzivní péče o osobu, která v důsledku dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu potřebuje jejich pomoc při zvládání základních životních potřeb. Zařízením sociálních služeb zase příspěvek na péči pokrývá náklady na sociální služby poskytované příjemci této dávky.

O tom, že příspěvek na péči je ve skutečnosti určen pro osoby pečující o jeho poživatele, svědčí i různá práva, která jim zákonodárce přiznává. Nárok na příspěvek na péči a jeho výše se totiž podle § 8 a § 11 zákona o sociálních službách odvíjejí od stupně závislosti, přičemž při dosažení závislosti ve stupni II (středně těžká závislost), ve stupni III (těžká závislost), ve stupni IV (úplná závislost) nebo ve stupni I (lehká závislost) u osob mladších 10 let vznikají za stanovených podmínek vyjmenovaným osobám, které poživateli příspěvku na péči poskytují pomoc, různé nároky v oblasti sociálního zabezpečení, pracovněprávních vztahů i daňové.

Především tyto pečující osoby mají účast na důchodovém pojištění prostřednictvím institutu náhradních dob pojištění, aniž by za ně musely platit pojistné na důchodové pojištění. Při stanovení výše důchodu jsou pak stanovena zvláštní, výhodná, pravidla pro pečující osoby, které takto získaly aspoň 15 roků náhradní doby pojištění (§ 5 odst. 1 písm. s) a § 19a zákona o důchodovém pojištění, ve znění účinném do 31. 12. 2013). Dále za tyto osoby platí stát pojistné na veřejné zdravotní pojištění, jak vyplývá z § 7 odst. 1 písm. g) zákona o veřejném zdravotním pojištění. Jejich osobní péče o osoby závislé na pomoci jiné osoby se pak pro účely nároku na podporu v nezaměstnanosti považuje za náhradní dobu zaměstnání, jak vyplývá z § 41 odst. 3 písm. d), f) zákona č. 435/2004 Sb., o zaměstnanosti, ve znění pozdějších předpisů. Zaměstnanec, který prokáže, že převážně sám dlouhodobě

pečuje o osobu závislou na pomoci jiné osoby v uvedených stupních, smí být vyslán na pracovní cestu mimo obvod obce svého pracoviště nebo bydliště jen se svým souhlasem. Přeložit ho může zaměstnavatel jen na jeho žádost. Pokud tento zaměstnanec požádá o kratší pracovní dobu nebo jinou vhodnou úpravu stanovené týdenní pracovní doby, je zaměstnavatel povinen této žádosti vyhovět, pokud tomu nebrání vážné provozní důvody (§ 240 a § 241 zákoníku práce). Konečně pak příjem pečující osoby, který získá z důvodu péče o osobu, jež má nárok na příspěvek na péči, je osvobozen od daně z příjmů. Osvobozena je přitom částka příjmu až do výše příspěvku na péči, který je vyplácen osobě, o niž je pečováno (§ 4 odst. 1 písm. i) zákona č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, ve znění pozdějších předpisů).

O faktickém využití příspěvku na péči ve vztahu k zařízením sociálních služeb, která poživateli této dávky poskytují pobytové služby, pak rovněž nevznikají žádné pochybnosti. Za pobytové služby poskytované v týdenních stacionářích, domovech pro osoby se zdravotním postižením, domovech pro seniory, domovech se zvláštním režimem a zdravotnických zařízeních ústavní péče totiž hradí osoba úhradu za péči poskytovanou ve sjednaném rozsahu ve výši přiznaného příspěvku na péči, s výjimkou týdenních stacionářích, kde činí úhrada za péči maximálně 75 % přiznaného příspěvku (§ 73 odst. 1, odst. 4 zákona o sociálních službách).

Osoby poskytující pomoc poživateli příspěvku na péči jsou tedy faktickými příjemci této dávky. Tato skutečnost je ostatně důsledkem stanovení podmínek pro vznik nároku na příspěvek na péči. Osoba zařazená do některého ze čtyř stupňů závislosti má totiž podle § 7 odst. 2 zákona o sociálních službách nárok na tuto dávku jen za předpokladu, že jí potřebnou pomoc poskytuje některá z osob uvedených v tomto ustanovení. S ním koresponduje i úprava přechodu nároku na příspěvek na péči obsažená v § 16 odst. 1 zákona o sociálních službách, podle níž tento nárok ve stanoveném rozsahu nabývá pouze osoba zde uvedená, která byla uvedena v žádosti o příspěvek, popřípadě byla v průběhu řízení ohlášena jako osoba poskytující žadateli o příspěvek pomoc, a která se navíc od zahájení řízení podílela na pomoci žadateli o příspěvek do dne jeho smrti. Jedná se přitom v podstatě o stejné fyzické či právnické osoby jako ty, které jsou uvedeny v § 7 odst. 2 zákona o sociálních službách.

Rozhodnutí správního orgánu o odejmutí či snížení příspěvku na péči tedy zasahuje do právní sféry osoby poskytující pomoc příjemci příspěvku na péči. Dotčenost její právní sféry spočívá ve ztrátě či poklesu příjmů, které pobírala od osoby závislé na její pomoci, jakož i shora uvedených nároků v oblasti sociálního zabezpečení, v pracovněprávních vztazích a na osvobození od daně z příjmů. Jedná se tedy o zásah do celé řady jejích základních práv zakotvených v Listině základních práv a svobod.

K takové situaci došlo i v projednávané věci. V ní totiž žalovaný po zjištění o poklesu závislosti syna stěžovatelky staršího 18 let na pomoci jiné fyzické osoby ze stupně III (těžká závislost) na stupeň I (lehká závislost) snížil žalobou napadeným rozhodnutím příspěvek na péči z částky 8.000 Kč měsíčně na částku 800 Kč měsíčně. V důsledku toho stěžovatelka zároveň minimálně pozbyla účast na důchodovém pojištění podle § 5 odst. 1 písm. s) zákona o důchodovém pojištění, ve znění účinném do 31. 12. 2013, nárok na placení pojistného na veřejné zdravotní pojištění státem podle § 7 odst. 1 písm. g) zákona o veřejném zdravotním pojištění a nárok na osvobození od daně z příjmů podle § 4 odst. 1

pokračování

písm. i) zákona č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, ve znění pozdějších předpisů. O dotčení právní sféry stěžovatelky tedy nemůže být žádných pochybností.

Na tomto závěru nemůže nic změnit ani to, že stěžovatelka nebyla účastníkem řízení, v němž byla jejímu synovi snížena výše příspěvku na péči. Konstrukce § 65 odst. 1 s. ř. s. totiž nutně nevyžaduje předchozí účastenství žalobce ve správním řízení a z hlediska aktivní legitimace k podání žaloby proto není určující, zda s dotčeným subjektem bylo jednáno jako s účastníkem správního řízení, nýbrž to, zda vydaným rozhodnutím byla dotčena jeho právní sféra ve shora popsaném smyslu. K tomuto závěru dospěl Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 22. 2. 2011, č. j. 2 Afs 4/2011 - 64, který vycházel z usnesení rozšířeného senátu ze dne 23. 3. 2005, č. j. 6 A 25/2002 - 42. Tato nová judikatura pak překonala opačný závěr učiněný v usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 15. 9. 2004, č. j. 5 A 45/2001 - 65, na něhož odkázal krajský soud v napadeném usnesení.

Navíc účastníky správního řízení jsou podle § 27 odst. 2 správního řádu též další dotčené osoby, pokud mohou být rozhodnutím přímo dotčeny ve svých právech nebo povinnostech. V řízení o příspěvku na péči podle § 23 a násl. zákona o sociálních službách není účastenství upraveno odchylně. Proto za osoby, jejichž práva nebo povinnosti mohou být v řízení o odejmutí či snížení příspěvku na péči přímo dotčena, mohou být nepochybně považovány právě osoby poskytující pomoc poživateli příspěvku na péči, neboť takové řízení může z uvedených důvodů vést k zásahu do jejich právní sféry. V dané věci tedy stěžovatelce příslušelo postavení účastníka správního řízení.

Lze tedy uzavřít, že osoba poskytující pomoc příjemci příspěvku na péči je aktivně legitimována k podání žaloby proti rozhodnutí o odvolání týkajícího se odejmutí nebo snížení příspěvku na péči. Takovou žalobu proto nelze odmítnout podle § 46 odst. 1 písm. c) s. ř. s. Krajský soud tedy pochybil, když takto postupoval, v důsledku čehož došlo k naplnění důvodu kasační stížnosti podle § 103 odst. 1 písm. e) s. ř. s.

S ohledem na všechny shora uvedené skutečnosti dospěl Nejvyšší správní soud k závěru, že kasační stížnost je důvodná, a proto podle § 110 odst. 1 věty první s. ř. s. napadené usnesení zrušil a věc vrátil krajskému soudu k dalšímu řízení. V něm bude krajský soud podle § 110 odst. 4 s. ř. s. vázán právním názorem, který Nejvyšší správní soud vyslovil v tomto zrušovacím rozhodnutí. V novém rozhodnutí krajský soud podle § 110 odst. 3 věty první s. ř. s. rozhodne i o náhradě nákladů řízení o této kasační stížnosti.

Odměna soudem ustanovenému zástupci stěžovatelky a náhrada jeho hotových výdajů byla stanovena podle vyhlášky Ministerstva spravedlnosti č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif), ve znění pozdějších předpisů. Zástupce stěžovatelky učinil v řízení o kasační stížnosti dva úkony právní služby podle § 11 odst. 1 písm. b), d) advokátního tarifu (první porada s klientkou včetně převzetí a přípravy zastoupení a doplnění kasační stížnosti), za který mu náleží odměna ve výši 2 x 1.000 Kč podle § 9 odst. 2 a § 7 advokátního tarifu a režijní paušál podle § 13 odst. 3 advokátního tarifu ve výši 2 x 300 Kč. Zástupce stěžovatele je plátcem daně z přidané hodnoty, a proto se podle § 35 odst. 8 s. ř. s. odměna zvyšuje o částku odpovídající této dani, která činí 21 % z částky 2.600 Kč, tj. 546 Kč. Zástupci stěžovatelky bude vyplacena odměna za zastupování a náhrada hotových výdajů v celkové

výši 3.146 Kč z účtu Nejvyššího správního soudu do 60 dnů od právní moci tohoto rozsudku. Náklady právního zastoupení stěžovatelky, která je osvobozena od soudních poplatků, nese stát (srov. § 35 odst. 8 a § 60 odst. 4 s. ř. s.).

P o u č e n í: Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 6. února 2014

JUDr. Jiří Palla
předseda senátu